College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Besluit

Vergadering van 21 december 2021
Team Jeugd

2021_BW_00624	Kosten in verband met wijziging woonplaatsbeginsel Jeugd - Besluitvormend

Zaaknummer: 190822
Portefeuillehouder: Annelies de Jonge
Openbaar
Ja
Embargo
Nee

Samenstelling

Aanwezig:
mevrouw Annemieke Vermeulen, Burgemeester; mevrouw Eva Boswinkel, Wethouder; de heer Mathijs ten Broeke, Wethouder; mevrouw Annelies de Jonge, Wethouder ; mevrouw Laura Werger, Wethouder; mevrouw Monique Stouten, Gemeentesecretaris; mevrouw Anja de Rouw, Adjunct-secretaris

Besluit

Besluitpunt 1
Het college besluit de raad voor te stellen om de begroting 2022, budget zorg in natura jeugd, structureel op te hogen vanuit de algemene uitkering met een bedrag van € 876.900 in verband met een toename van de kosten van jeugdhulp door de wettelijke wijziging van het woonplaatsbeginsel Jeugdwet.

Besluitpunt 2
Het college besluit aan de raad voor te stellen om de begroting dienovereenkomstig te wijzigen (nr 2022-8).

Motivering

Inleiding
Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente (financieel) verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Het woonplaatsbeginsel gaat per 1 januari 2022 veranderen (de Wet wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet). Het huidige woonplaatsbeginsel is gebaseerd op de woonplaats van de gezagsdrager van een jeugdige en/of de plaats waar de instelling van verblijf is gevestigd. Het nieuwe woonplaatsbeginsel gaat uit van de woonplaats waar de jeugdige staat ingeschreven op het moment van de zorgvraag. De wijziging van het woonplaatsbeginsel heeft in hoofdzaak effect op kinderen met verblijf (in een pleeggezin, gezinshuis, residentiële instelling). Voordeel van de wijziging is dat gemeenten regie houden over deze vaak complexe casussen en samen met ouders/verzorgers en het kind kunnen werken aan een toekomstperspectief. Op 29 juni 2021 is hier in het college eerder over gesproken in het kader van het VNG convenant implementatie Wet wijziging woonplaatsbeginsel.

Een simulatie van het Rijk gaf begin van dit jaar een indicatie van de (administratieve) verhuisbeweging. Voor Zutphen was berekend dat er 40 jeugdigen naar een andere gemeente gaan en er 85 bijkomen. In de Programmabegroting 2022 hebben we daarom aangegeven dat de wijziging van het woonplaatsbeginsel voor Zutphen leidt tot hogere zorgkosten en extra inzet vanuit de toegang en contractmanagement om te zorgen voor continuïteit van zorg. Daaraan konden we toen nog geen bedrag koppelen.
Vanaf 1 juli 2021 zijn gemeenten bezig met uitzoekwerk om de betreffende kinderen in een landelijke 'tool' in te voeren. We weten nu hoeveel kinderen Zutphen (administratief) gaan verlaten (22), hoeveel er komen (53) en welke hulp zij ontvangen. Er is ook doorgerekend wat de toename van de kosten voor de gemeente Zutphen is. We verzoeken u om in te stemmen met het bijgevoegde raadsvoorstel om hiervoor de benodigde middelen beschikbaar te stellen.

Beoogd effect
Voldoende financiële middelen en capaciteit om de kinderen en jongeren die als gevolg van het nieuwe woonplaatsbeginsel onder de gemeente Zutphen vallen passende zorg en ondersteuning te bieden.

Argumenten
1.1 Het aantal cliënten jeugdhulp met verblijf neemt toe
Op dit moment (november 2021) heeft de gemeente Zutphen 54 cliënten in een verblijfsvorm (van 3-milieusetting tot respijtzorg, veelal met een voogdijmaatregel). Van die 54 cliënten zijn 22 cliënten aangeboden voor overdracht aan een andere gemeente. Daarnaast zijn er tot nu toe 53 nieuwe cliënten aangeboden bij ons. Deze laatste groep bestaat voor een deel uit kinderen/jongeren uit Zutphen die in/of nabij onze regio verblijf hebben bij een zorginstelling, pleeggezin of gezinshuis en voor een deel verblijven bij voor ons nieuwe aanbieders elders in het land.
Dit betekent een netto toename van 31 cliënten. Ons cliëntenbestand op verblijfsvormen zal dus groeien en komen op 85 cliënten. Dit is overigens een momentopname. We verwachten dat er de komende maanden nog kinderen bijkomen; veel gemeenten zijn namelijk nog niet klaar met de overdracht van hun cliënten (zie kanttekeningen).
1.2 Dit brengt een grotere financiële verplichting met zich mee
De netto toename van cliënten betekent ook een grotere financiële verplichting. Met de huidige berekeningen (kosten van jeugdhulp aan de komende kinderen min de kosten van de kinderen die verhuizen in 2022) komen wij uit op een voorlopig nadeel ten opzichte van de begroting 2022 van € 1.230.000. We schatten in dat bedrag nog stijgt met € 170.000 door kinderen die op een later moment nog naar Zutphen overgedragen worden (totaal € 1.400.000).
1.3 Het leidt tot een toename van regiezaken voor de gemeentelijke toegang
Van de 53 nieuwe cliënten (complex, multiprobleem) zijn er 21 cliënten met verblijf in het vrijwillig kader en 32 cliënten met een jeugdbeschermingsmaatregel. Deze overdracht brengt twee soorten taken met zich mee waar we beiden capaciteit voor nodig hebben. De cliënten met verblijf in het vrijwillige kader vallen onder onze regie. Daarvoor is een volledige formatieplaats jeugdconsulent nodig (zoeken naar passende ondersteuning, op- en afschalen, langdurige monitoring). De samenwerking met jeugdbescherming over het toekomstperspectief van de jeugdigen met een beschermingsmaatregel vraagt gemiddeld 24 uur per week van een frontoffice medewerker Jeugd. Deze medewerker schakelt met jeugdbescherming, denkt mee over de zorg en voert alle administratieve taken uit voor jeugdbescherming.
Daarnaast wordt bij alle casussen onderzocht of er mogelijkheden zijn voor afschaling en/of zorg dichterbij (conform het project van residentieel naar tussenvormen).
1.4 Contractmanagement blijft ook in 2022 en verder nodig
In november 2021 is de gemeente Zutphen gestart met het contracteren van aanbieders in relatie tot de toename in cliënten (overdracht dossiers, bepalen producten/tarieven, afgeven indicaties, berichtenverkeer, contracten met aanbieders die niet aan onze raamovereenkomst deelnemen). Deze opdracht wordt tijdelijk vervuld door een externe contractmanager. De verwachting is dat de aanbieders tijdig worden gecontracteerd (voor de deadline van 1 januari 2022).

In de reguliere contractgesprekken in 2022 wordt aandacht besteed aan de implementatie van de wetswijziging. We streven bij nieuwe cliënten zoveel mogelijk naar een plaatsing in of nabij Zutphen. Dit is niet altijd mogelijk of wenselijk. In dat laatste geval spelen de contractmanagers een rol bij het opstellen van een overeenkomst.

Kanttekeningen

1.1 Landelijke ontwikkelingen rondom het woonplaatsbeginsel brengen onzekerheid met zich mee

Op dit moment verloopt de overgang van het woonplaatsbeginsel op landelijk niveau nog niet optimaal. Recentelijk hebben zorgorganisaties een brandbrief gestuurd naar het ministerie waarin men aangeeft dat de kans groot is dat cliënten niet tijdig worden geplaatst. Deze zorg komt voort uit enkele aspecten, waaronder:

- Een aanzienlijk aantal cliënten is nog niet ingevoerd in de landelijke transporttool (overdrachtstool). Van de 11.000 cliënten zijn er 8.000 ingevoerd en naar schatting 3.000 nog niet;
- De gemeenten doen een gedegen onderzoek of een cliënt hoort bij de desbetreffende gemeente maar dit kost veel tijd. De cliënten worden achtereenvolgens aangeboden bij verschillende gemeenten die ieder een contrôle uitvoeren. In de tussentijd is het onduidelijk welke gemeente verantwoordelijk is.

De landelijke vraag is om cliënten die zijn ingevoerd in de transporttool tijdelijk te accepteren en daarmee te voorkomen dat de cliënten tussen 'wal en schip' vallen. Cliënten die na 1 november 2021 zijn ingevoerd in de transporttool en waarover onduidelijkheid bestaat, moeten langer worden gefinancierd door de huidige (dus de latende) gemeente. Er wordt van gemeenten verwacht dat ze de kosten onderling later verrekenen.
De gemeente Zutphen loopt op dit moment op koers in overdracht en contractering voor de deadline van 1 januari 2022. Een risico voor ons is dat er de komende maanden nog nieuwe cliënten onze kant op komen. We hebben een inschatting gemaakt van de kosten, maar we weten niet of dit voldoende is.

Communicatie / uitvoering

Er is een projectgroep ingericht voor de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel bestaande uit jeugdconsulenten, backoffice, beleid en contractmanagement. De overdracht van cliënten en de controle daarop is inmiddels voor het grootste deel op orde. In november en december 2021 worden indicaties afgegeven en contracten met zorgaanbieders gesloten, zodat we klaar zijn voor de invoering per 1 januari 2022. Dat laatste is wel onder voorbehoud van de landelijke ontwikkelingen; er komen waarschijnlijk late aanmeldingen, mogelijk zelfs nog in de eerste helft van 2022. De projectgroep blijft de invoering in 2022 monitoren.

Rapportage / evaluatie

Rapportage aan de raad vindt plaats via de reguliere P&C instrumenten. Indien de in dit raadsvoorstel genoemde bedragen niet toereikend zijn komen we daar in Burap 1 en/of Burap 2 2022 op terug. Dit zou kunnen als het aantal aanmeldingen nog verder stijgt en/of als jeugdigen meer, minder of andere zorg nodig hebben dan dat zij nu ontvangen. Omdat wij de jeugdigen niet kennen, kunnen we hier nu geen inschatting van maken behalve dat dit complexe casussen zijn.

Financiën

De kosten zoals we die op dit moment inschatten zijn:

- Zorgkosten: € 1.400.000
- Capaciteit jeugdconsulenten 1fte € 70.000 en frontoffice 0,67 fte € 46.900 = € 116.900
- Totaal € 1.516.900

In de begroting 2022 is een bedrag opgenomen voor extra kosten van €640.000, dit op aanwijzing van de provincie. Uit bovenstaande opsomming van de verwachte uitgaven blijkt dat wij niet gaan uitkomen met €640.000. De begroting moet worden verhoogd met een bedrag van €876.900. (€1.516.900 - €640.000).

Dit betreft een extra uitgave, deze uitgave wordt gedekt door de verwachte extra inkomsten vanuit de Algemene Uitkering 2022. Deze verwachte extra inkomsten worden in de meicirculaire bekend gemaakt. In de actualisatie van Burap-1 2022 wordt aangegeven of de werkelijke stijging van de Algemene Uitkering inderdaad voldoende is om de extra uitgave van €876.900 te dekken.

Indien begin 2022 blijkt dat de kosten aanzienlijk hoger zijn dan het bedrag dat wij van het Rijk ontvangen zullen we een beroep doen op het Rijk/de VNG om tot een oplossing te komen.

I-sociaal domein:
Budgetten voogdij en 18+
Verschillen tussen de CBS-simulatie en de transporttool kunnen in theorie budgettaire consequenties met zich meedragen. Het grootste deel van de financiële middelen voor de Jeugdhulp wordt sinds 2016 op basis van een objectief verdeelmodel verdeeld. Een kleiner deel van de middelen voor Jeugdhulp wordt historisch verdeeld; het gaat om kinderen met een voogdijmaatregel en meerderjarigen (18+) die op grond van de Jeugdwet jeugdhulp ontvangen. Voor 2022 zijn deze budgetten verdeeld op basis van de CBS-simulatie. Wanneer de praktijk (aanlevering in de transporttool) niet strookt met de simulatie (op basis waarvan de budgetten zijn verdeeld), kan het in theorie zo zijn dat gemeenten te veel of te weinig budget ontvangen voor voogdij en 18+.

Vervolgstappen
Wanneer blijkt dat er gemeenten zijn die in 2022 substantieel nadeel ondervinden van de verschillen tussen de realiteit en de budgetten, dan zullen Rijk en VNG gezamenlijk kijken of en hoe er voor deze gemeenten een oplossing kan worden geboden.
Voor 2023 speelt dit probleem niet, aangezien de budgetten voor kinderen met een voogdijmaatregel en meerderjarigen (18+) per 2023 worden meegenomen in het objectief verdeelmodel.

Risico's
Zie kanttekeningen

Personele consequenties
Zie argumenten 1.3 en 1.4.

Programmadoelen
Programma 4. Een vitale samenleving, iedereen doet mee

Toelichting programmadoelen
Het voorstel betreft jeugd, vallend onder het sociaal domein, programma 4.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel Beschikbaar stellen middelen in verband met wijziging woonplaatsbeginsel Jeugd (versie 22-12-2021).pdf
2. Begrotingswijziging 2022-8 Beschikbaar stellen middelen voor wijziging woonplaatsbeginsel jeugd.pdf

ONTWERP
RAADSVOORSTEL

Griffienummer:

Onderwerp	Beschikbaar stellen middelen voor wijziging woonplaatsbeginsel Jeugd
Programma	4. Een vitale samenleving, iedereen d keuzelijst

Forum	technisch blok (hamerstuk)	
Portefeuillehouder	Annelies de Jonge	
Inlichtingen bij	Ria Meijerink	
	06-81425920	R.Meijerink@zutphen.nl

Soort bevoegdheid	☐ kaderstellend	☐ controlerend	☒ budgetrecht	☐ overig
Beleidsvrijheid	☐ geen	☒ beperkt	☐ ruim	
Programmabegrotingswijziging	☒ ja		☐ nee	

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:

1. De begroting 2022, budget zorg in natura jeugd, structureel op te hogen vanuit de algemene uitkering met een bedrag van € 876.900 in verband met een toename van de kosten jeugdhulp door de wettelijke wijziging van het woonplaatsbeginsel Jeugdwet.

2. De begroting 2022 dienovereenkomstig te wijzigen (nr 2022-8).

TOELICHTING

Inleiding/aanleiding

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente (financieel) verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Het woonplaatsbeginsel gaat per 1 januari 2022 veranderen (de Wet wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet). Het huidige woonplaatsbeginsel is gebaseerd op de woonplaats van de gezagsdrager van een jeugdige en/of de plaats waar de instelling van verblijf is gevestigd. Het nieuwe woonplaatsbeginsel gaat uit van de woonplaats waar de jeugdige staat ingeschreven op het moment van de zorgvraag. Deze wijziging heeft in hoofdzaak effect op kinderen met verblijf (in een pleeggezin, gezinshuis, residentiële instelling). Voordeel van de wijziging is dat gemeenten regie houden over deze vaak complexe casussen en samen met ouders/verzorgers en/of het kind kunnen werken aan een toekomstperspectief.

Een simulatie van het Rijk gaf begin van dit jaar een indicatie van de (administratieve) verhuisbeweging. Voor Zutphen was berekend dat er 40 jeugdigen naar een andere gemeente gaan en er 85 bijkomen. In de Programmabegroting 2022 hebben we daarom aangegeven dat de wijziging van het woonplaatsbeginsel voor Zutphen leidt tot hogere zorgkosten en extra inzet vanuit de toegang en contractmanagement om te zorgen voor continuïteit van zorg. Daaraan konden we toen nog geen bedrag koppelen.

Vanaf 1 juli 2021 zijn gemeenten bezig met uitzoekwerk om de betreffende kinderen in een landelijke 'tool' in te voeren. We weten nu hoeveel kinderen Zutphen (administratief) gaan verlaten, hoeveel er komen en welke hulp zij ontvangen. Er is ook doorgerekend wat de toename van de kosten voor de gemeente Zutphen is. Met dit raadsvoorstel verzoeken we u om hiervoor de benodigde middelen beschikbaar te stellen.

Beoogd effect

Voldoende financiële middelen en capaciteit om de kinderen en jongeren die als gevolg van het nieuwe woonplaatsbeginsel onder de gemeente Zutphen vallen passende zorg en ondersteuning te bieden.

Argumenten

1.1 Het aantal cliënten jeugdhulp met verblijf neemt toe
Vanuit Zutphen zijn tot nu toe 22 cliënten overgedragen naar een andere gemeente en 53 nieuwe cliënten zijn aangeboden bij ons. Dat is een netto toename van 31 cliënten.
Dit is overigens een momentopname. We verwachten dat er de komende maanden nog jeugdigen bijkomen; veel gemeenten zijn namelijk nog niet klaar met de overdracht van hun cliënten (zie kanttekeningen).

1.2 Dit brengt een grotere financiële verplichting met zich mee qua zorgkosten en capaciteit
Met de huidige berekeningen komen wij uit op een voorlopig nadeel ten opzichte van de begroting 2022 op de zorgkosten van € 1.230.000. We schatten in dat dit bedrag nog stijgt met € 170.000 door jeugdigen die op een later moment nog naar Zutphen overgedragen worden (totaal € 1.400.000). Voor de regie op deze veelal complexe casussen (zoeken naar passende ondersteuning, op- en afschalen, langdurige monitoring, samenwerking jeugdbescherming) is extra capaciteit (1,67 fte) nodig.

Kanttekeningen

1.1 Landelijke ontwikkelingen rondom het woonplaatsbeginsel brengen onzekerheid met zich mee
Op dit moment verloopt de overgang van het woonplaatsbeginsel op landelijk niveau nog niet optimaal. Er zijn nog veel kinderen waar de woonplaats nog niet van bekend is. Landelijk is afgesproken dat cliënten waarover onduidelijkheid bestaat langer worden gefinancierd door de latende gemeente, en dat gemeenten dit later onderling verrekenen.

De gemeente Zutphen loopt op dit moment op koers in overdracht en contractering voor de deadline van 1 januari 2022. Een risico voor ons is dat er de komende maanden nog nieuwe cliënten onze kant op komen. We hebben een inschatting gemaakt van de kosten, maar we weten niet of dit voldoende is.

Communicatie/Vervolgtraject/Uitvoering

Er is een projectgroep ingericht voor de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel die de invoering in 2022 blijft monitoren.

Rapportage/evaluatie

Rapportage aan de raad vindt plaats via de reguliere P&C instrumenten. Indien de in dit raadsvoorstel genoemde bedragen niet toereikend zijn (meer kinderen en./of hogere zorgkosten) komen we daar in Burap 1 en/of Burap 2 2022 op terug.

Financiën

De kosten zoals we die op dit moment inschatten zijn:

- Zorgkosten: € 1.400.000
- Capaciteit jeugdconsulenten 1fte € 70.000 en frontoffice 0,67 fte € 46.900 = € 116.900
- Totaal € 1.516.900

In de begroting 2022 is een bedrag opgenomen voor extra kosten van €640.000, dit op aanwijzing van de provincie. Uit bovenstaande opsomming van de verwachte uitgaven blijkt dat wij niet gaan uitkomen met €640.000. De begroting moet worden verhoogd met een bedrag van €876.900. (€1.516.900 - €640.000).

Dit betreft een extra uitgave, deze uitgave wordt gedekt door de verwachte extra inkomsten vanuit de Algemene Uitkering 2022. Deze verwachte extra inkomsten worden in de meicirculaire bekend gemaakt. In de actualisatie van Burap-1 2022 wordt aangegeven of de werkelijke stijging van de Algemene Uitkering inderdaad voldoende is om de extra uitgave van €876.900 te dekken.

Indien begin 2022 blijkt dat de kosten aanzienlijk hoger zijn dan het bedrag dat wij van het Rijk ontvangen zullen we een beroep doen op het Rijk/de VNG om tot een oplossing te komen.

Bijlagen

1. Begrotingswijziging 2022-8

ONTWERP

BESLUIT

Griffienummer:

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van met nummer ;

gelet op

b e s l u i t :

1. De begroting 2022, budget zorg in natura jeugd, structureel op te hogen vanuit de algemene uitkering met een bedrag van € 876.900 in verband met een toename van de kosten jeugdhulp door de wettelijke wijziging van het woonplaatsbeginsel.

2. De begroting 2022 dienovereenkomstig te wijzigen (nr 2022-8).

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de raad van de gemeente Zutphen,
gehouden op:

De voorzitter, de griffier,

Programmabegroting

Raadsvoorstel: Beschikbaar stellen middelen voor wijziging woonplaatsbeginsel jeugd

Begrotingswijziging 2022 - 8 **Griffienummer:**

De raad van de gemeente Zutphen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. .....
team Jeugd, zaaknummer 190822.

besluit:
de programmabegroting 2022 als volgt te wijzigen:

Lasten	Bedrag van verhoging	Bedrag van verlaging
Programma 4 Vitale samenleving, iedereen doet mee		
Budget zorg in natura jeugd	876.900	
	876.900	0

Baten	Bedrag van verhoging	Bedrag van verlaging
Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen		
Algemene uitkering	876.900	
	876.900	0

Mutaties reserves en voorzieningen	Bedrag van de onttrekking	Bedrag van de toevoeging

Investeringen	Bedrag van verhoging	Bedrag van verlaging

Toelichting:
Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente (financieel) verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Het woonplaatsbeginsel gaat per 1 januari 2022 veranderen (de Wet wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet). Ons cliëntenbestand zal netto groeien met 31 kinderen. De extra kosten die hiermee gepaard gaan worden vooralsnog geschat op € 876.900. Dekking kan gevonden worden door ontvangst van een hogere algemene uitkering.

De raad voornoemd,

de voorzitter, de griffier,